

Συμφωνία Συμβουλίου και Κοινοβουλίου για την απαγόρευση των προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας

Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία όσον αφορά τον κανονισμό σχετικά με την απαγόρευση των προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας στην αγορά της Ένωσης. Η προσωρινή συμφωνία που συνήψαν σήμερα οι δύο συννομοθέτες υποστηρίζει τον κύριο στόχο της πρότασης να απαγορευτεί η διάθεση και η κυκλοφορία στην αγορά της ΕΕ, ή η εξαγωγή από αυτήν, όλων των προϊόντων που παρασκευάζονται με τη χρήση καταναγκαστικής εργασίας. Με τη συμφωνία εισάγεται μια σειρά τροποποιήσεων στην αρχική πρόταση, με τις οποίες αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής και των εθνικών αρμόδιων αρχών στη διαδικασία έρευνας και λήψης αποφάσεων.

Είναι αποτρόπαιο το γεγονός ότι, στον 21ο αιώνα, η δουλεία και καταναγκαστική εργασία υφίστανται ακόμα στον κόσμο. Πρόκειται για φριχτό έγκλημα που πρέπει να εξαλειφθεί και, ως πρώτο βήμα για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται η διάρρηξη του επιχειρηματικού μοντέλου των εταιρειών που εκμεταλλεύονται τους εργαζομένους. Με τον παρόντα κανονισμό θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι δεν υπάρχει θέση για τα προϊόντα τους στην ενιαία αγορά μας, είτε αυτά κατασκευάζονται στην Ευρώπη είτε στο εξωτερικό.

Pierre-Yves Dermagne, Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομίας και Απασχόλησης του Βελγίου

Βάση δεδομένων για περιοχές και προϊόντα που ενέχουν κίνδυνο καταναγκαστικής εργασίας

Οι συννομοθέτες συμφώνησαν ότι, για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα δημιουργήσει βάση δεδομένων, η οποία θα περιέχει επαληθεύσιμες πληροφορίες που θα επικαιροποιούνται τακτικά, σχετικά με τους κινδύνους καταναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων από διεθνείς οργανισμούς (όπως η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας). Η βάση δεδομένων θα πρέπει να υποστηρίζει το έργο της Επιτροπής και των εθνικών αρμόδιων αρχών για την αξιολόγηση πιθανών παραβιάσεων του παρόντος κανονισμού.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου

Στην προσωρινή συμφωνία καθορίζονται σαφή κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζουν η Επιτροπή και οι εθνικές αρμόδιες αρχές όταν αξιολογούν την πιθανότητα παραβίασης του παρόντος κανονισμού. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

- η κλίμακα και η σοβαρότητα της εικαζόμενης καταναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του εάν πηγή ανησυχίας μπορεί να αποτελεί η επιβαλλομένη από το κράτος αναγκαστική εργασία
- η ποσότητα ή ο όγκος των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης ή τίθενται σε κυκλοφορία σε αυτήν
- το ποσοστό των μερών του τελικού προϊόντος που είναι πιθανώς προϊόντα καταναγκαστικής εργασίας
- η εγγύτητα των οικονομικών φορέων με τους εικαζόμενους κινδύνους καταναγκαστικής εργασίας στην αλυσίδα εφοδιασμού τους, καθώς και η επιρροή που μπορούν να ασκήσουν για την αντιμετώπισή τους

Η Επιτροπή θα εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές, συμπεριλαμβανομένων ορθών πρακτικών για τον τερματισμό και την αποκατάσταση διαφόρων ειδών καταναγκαστικής εργασίας, οι οποίες θα βοηθήσουν τους οικονομικούς φορείς και τις αρμόδιες αρχές να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα περιλαμβάνουν επίσης συνοδευτικά μέτρα για τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, τα οποία θα μπορούν να βρίσκουν στην ενιαία πύλη για την καταναγκαστική εργασία.

Ποιος θα ηγείται των ερευνών;

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε από τους δύο συννομοθέτες καθορίζει τα κριτήρια με τα οποία θα προσδιορίζεται η αρχή που θα πρέπει να ηγείται των ερευνών. Η Επιτροπή θα ηγείται των ερευνών εκτός του εδάφους της ΕΕ. Όταν οι κίνδυνοι βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους, η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους θα ηγείται των ερευνών. Στις περιπτώσεις που, κατά την

αξιολόγηση της πιθανότητας παραβιάσεων του παρόντος κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές βρίσκουν νέες πληροφορίες σχετικά με την εικαζόμενη καταναγκαστική εργασία, οφείλουν να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή άλλων κρατών μελών, υπό την προϋπόθεση ότι η εικαζόμενη καταναγκαστική εργασία λαμβάνει χώρα στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους. Ομοίως, πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή εάν η εικαζόμενη καταναγκαστική εργασία λαμβάνει χώρα εκτός της ΕΕ.

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε σήμερα διασφαλίζει τη δυνατότητα ακρόασης των οικονομικών φορέων σε όλα τα στάδια της έρευνας, κατά περίπτωση. Διασφαλίζει επίσης ότι θα λαμβάνονται υπόψη και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Τελικές αποφάσεις

Η τελική απόφαση (δηλαδή η απαγόρευση, η απόσυρση και η διάθεση προϊόντος καταναγκαστικής εργασίας) θα λαμβάνεται από την αρχή που ηγήθηκε της έρευνας. Η απόφαση που λαμβάνεται από εθνική αρχή θα εφαρμόζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη με βάση την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης.

Σε περιπτώσεις κινδύνων που αφορούν τον εφοδιασμό προϊόντων κρίσιμης σημασίας που παρασκευάζονται με καταναγκαστική εργασία, η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει να μην επιβάλει τη διάθεση του προϊόντος και, αντ' αυτού, να διατάξει τον οικονομικό φορέα να παρακρατήσει το προϊόν έως ότου μπορέσει να αποδείξει ότι οι δραστηριότητές του ή οι αντίστοιχες αλυσίδες εφοδιασμού του δεν ενέχουν πλέον καταναγκαστική εργασία.

Η προσωρινή συμφωνία διευκρινίζει ότι, εάν ένα μέρος του προϊόντος που διαπιστώνεται ότι παραβιάζει τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αντικατασταθεί, η εντολή διάθεσης ισχύει μόνο για το συγκεκριμένο μέρος. Για παράδειγμα, εάν κάποιο εξάρτημα αυτοκινήτου είναι προϊόν καταναγκαστικής εργασίας, να μην θα πρέπει να απορριφθεί το εξάρτημα, αλλά όχι ολόκληρο το αυτοκίνητο. Ο κατασκευαστής του αυτοκινήτου θα πρέπει να βρει νέο προμηθευτή για το εν λόγω εξάρτημα ή να διασφαλίσει ότι δεν είναι προϊόν καταναγκαστικής εργασίας. Ωστόσο, εάν οι ντομάτες που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή σάλτσας είναι προϊόν καταναγκαστικής εργασίας, θα πρέπει να απορρίπτεται η σάλτσα.

Επόμενα βήματα

Η προσωρινή συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει τώρα να προσυπογραφεί και να εκδοθεί επίσημα από τα δύο θεσμικά όργανα.

Γενικές πληροφορίες

Περίπου 27,6 εκατομμύρια άνθρωποι εργάζονται σε καθεστώς καταναγκασμού σε ολόκληρο τον κόσμο, σε πολλούς κλάδους και σε κάθε ήπειρο. Ως επί το πλείστον, καταναγκαστική εργασία συντελείται στο πλαίσιο του ιδιωτικού τομέα, ενώ ενίοτε επιβάλλεται από τις δημόσιες αρχές.

Η Επιτροπή πρότεινε τον κανονισμό για την απαγόρευση των προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας στην ΕΕ στις 14 Σεπτεμβρίου 2022. Το Συμβούλιο καθόρισε τη διαπραγματευτική του θέση στις 26 Ιανουαρίου 2024.

Press office - General Secretariat of the Council

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press